

موج مجردی به سالمندی می‌رسد / وجود 400 هزار دختر و پسر پیر مجرد در آذربایجان شرقی

بالا رفتن سن ازدواج زنگ خطر تجرد قطعی را برای بسیاری از جوانان به صدا درآورده است.

بالا رفتن سن ازدواج زنگ خطر تجرد قطعی را برای بسیاری از جوانان به صدا درآورده است.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، هفته ازدواج همه ساله مصادف با سالروز پیوند آسمانی امیرالمومنین (ع) و حضرت فاطمه (س) در کشورمان برگزار می‌شود و از این رو این هفته بهترین فرصت برای کنکاش و بررسی مشکلات این حوزه و کاهش دغدغه‌های جوانان و خانواده‌ها است.

نکته مهم‌تر اینکه به عقیده بسیاری از کارشناسان و فعالان این عرصه، بزرگداشت روز ازدواج حضرت علی(ع) و فاطمه(س) و به ویژه هفته ازدواج اگر همراه با برنامه‌ریزی و روشنگری درست باشد، این چنین آیین‌های زمینه را برای ارائه الگوهای برتر در حوزه ازدواج آسان و اسلامی در بین جوانان فراهم می‌سازد.

در این برهه بر اساس آخرین آمار منتشر شده، در حال حاضر در کشور 12 میلیون دختر و پسر در آستانه ازدواج قرار دارند و بر همین اساس نیز بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که از سال 85 تا به امروز روند ازدواج در کشور رو به کاهش و میانگین سن ازدواج نیز هر سال بالاتر می‌رود.

شاید به نظر خیلی مهم نباشد اما واقعیت این است که آنقدر این مساله مهم است که یک آسیب شناس اجتماعی در خصوص آن هشدار می‌دهد و می‌گوید که وجود 12 میلیون جوان ازدواج نکرده تهدیدی برای آینده کشور است و بنیان خانواده را متزلزل می‌کند. اما در این میان مساله دختران مجرد را باید بادقت و وسواس بیشتری بررسی کرد.

تجرد در فضای اجتماعی به معنای عدم ازدواج رسمی فرد است. عموماً افرادی که در گروه سنی بالای 35 سال قرار دارند، به عنوان مجرد قطعی یا دائم شناخته می‌شوند. تجرد قطعی را شاید بتوان نوعی تعریف از شرایط افرادی دانست که از نظر عرف جامعه، سن مناسب ازدواج را پشت سر گذاشته‌اند. افسردگی، حاشیه نشینی اجتماعی، کاهش اعتماد به نفس، بیماری‌های روانی و جسمی از پیامدهای قابل مشاهده و مستقیم این پدیده محسوب می‌شوند.

تجرد قطعی بیش از آن که یک مسئله به واقع خطرآفرین باشد، از نظر ذهنی و روانی برای فرد و خانواده‌اش یک مشکل و معضل به شمار می‌آید که باید هر چه سریع‌تر رفع شود. اما چرا تجرد قطعی به وجود آمد و گسترش یافت؟ آیا سنت‌های نادرست ازدواج و عدم تربیت صحیح از مهم‌ترین عوامل محسوب نمی‌شود؟ تحصیلات، اشتغال و تغییر نگرش در انتخاب همسر با بالا رفتن سن شاید دچار نوعی وسواس شود اما از بعد دیگر به انتخاب آگاهانه و پذیرش مسئولیت همسراری و والدی نیز منجر شده است. در بررسی دقیق‌تر پیامدهای منفی ازدواج در سن بالا باید به میزان طلاق و اختلافات زناشویی بین افرادی که در سنین پایین ازدواج کرده‌اند و کسانی که در سن بالا ازدواج نموده‌اند، توجه کرد. میزان رضایت از زندگی و پذیرش نقش والدی و همسری مهم‌ترین محور یک زندگی مشترک محسوب می‌شود.

با همه اینکه تلقی عموم افراد جامعه از تجرد قطعی چیست، بر پیامدهای آن تاثیرگذار است زیرا خوردن برچسب مجرد قطعی و بدون فرصت ازدواج، به خصوص برای دختران بار روانی و اجتماعی زیادی را به همراه دارد که مجموعه‌ای از آسیب‌های فردی و اجتماعی همانند افسردگی، روابط نامشروع، ازدواج‌های اجباری و سقط جنین و ... از پیامدهای احتمالی آن خواهند بود.

* لزوم نگاه حسابگرانه به ازدواج آسان جوانان

به سخن دیگر، این روزها کاهش آمار ازدواج و افزایش طلاق به نوعی مهم‌ترین و بزرگ‌ترین معضل اجتماعی در خانواده‌های ایرانی و در این میان آذربایجان‌ها شده است.

خصوصاً اینکه همیشه و در همه حال آمار پایین ازدواج و بالای طلاق، اصلی‌ترین دغدغه رهبر معظم انقلاب بوده است، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در مورد آسان گیری ازدواج با تاکید بر اینکه شما اگر نگاه کنید به تشریفات ازدواج در میان اقوام مختلف، خواهید دید در اسلام تشریفات ازدواج ساده است و در این ارتباط هم به همه ملت ایران و به ویژه جوانان توصیه می‌کنند: «که ازدواج‌ها را آسان کنند. بعضی‌ها ازدواج را مشکل می‌کنند. مهریه‌های گران و جهیزیه‌های سنگین ازدواج را مشکل می‌کند...

خانواده پسرها توقع جهیزیه‌های سنگین کنند؟ خانواده دخترها برای چشم هم چشمی دیگران جهیزیه‌ها را و تشریفات را و مجالس عقد و عروسی را رنگین‌تر کنند؟ چرا؟ اثر این را می‌دانید چیست؟ اثر این کارها این است که دخترها و پسرها بدون ازدواج در خانه‌ها می‌مانند، کسی جرئت نمی‌کند به ازدواج نزدیک شود».

اخیرا همچنین حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در اجرای بند یک اصل 110 قانون اساسی سیاست‌های کلی «خانواده» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب شده است، ابلاغ کردند، در مورد ترویج ارزش‌های متعالی و سنت‌های پسندیده در ازدواج و خانواده تاکید نمودند.

* آمار پایین ازدواج؛ همه بی‌تقصیر همه مقصر

به هر حال آنچه در این خصوص مهم است این است، که در آموزه‌های دینی ما مسلمانان به تشکیل خانواده و ازدواج جوانان تاکید فراوانی شده، و به خصوص اینکه در متون دینی ما از جمله قرآن کریم، توصیه‌های زیادی در راستای تقدس و تحکیم پایه‌های خانواده شده است. و اهمیت این مسئله از آنجایی است که از منظر اسلام خانواده مقدس‌ترین نهاد و بستری برای آرامش، تربیت و رشد نسل به شمار می‌آید.

با این اوصاف، در ادامه این گزارش در این ارتباط ضمن نگاهی گذرا به وضعیت ازدواج در کشور، و به ویژه در استان آذربایجان شرقی، با تشریح و تحلیل دیدگاه و نظرات جمعی از مسئولان و کارشناسان این حوزه، در خاتمه نیز گفت و گو با تنی چند از شهروندان شهر تبریز پرداخته‌ایم، که جای بسی تامل، کنکاش و بررسی دارد.

* آرامشی از جنس ازدواج

با این مقدمه در ادامه این گزارش با طرح این سؤال که چرا در دهه‌های اخیر شاهد افزایش سن ازدواج در جوانان و افزایش طلاق در جامعه هستیم؟ شاید بهترین جواب برای این پرسش این باشد که این روزها اکثر خانواده‌ها و به ویژه جوانان نسل امروز؛ پیوند آسمانی امام علی(ع) و حضرت فاطمه(س)؛ که نماد ساده زیستی و همدلی است را فراموش کرده‌اند.

بر همین اساس، آیت الله محسن مجتهد شبستری، نماینده ولی فقیه در آذربایجان شرقی در خطبه‌های نماز جمعه این هفته تبریز بر این مسئله تاکید داشت که سبک زندگی ائمه معصومین علیهم السلام باید الگوی جوامع بشری باشد و به خصوص اینکه ازدواج این دو معصوم باید الگویی برای جوانان باشد.

امام جمعه تبریز اضافه می‌کند: جهیزیه و مهریه حضرت زهرا (س) بسیار ساده بود و خانواده‌ها نیز در این ارتباط باید با ساده گیری و کم کردن تشریفات زمینه ازدواج جوانان را فراهم کنند.

زنگ خطر وجود 400 هزار دختر و پسر پیر مجرد در آذربایجان شرقی

مدیر کل ثبت احوال آذربایجان شرقی هم با ابراز نگرانی از کاهش ازدواج در استان، نیز می‌گوید: سن ازدواج حدود 400 هزار دختر و پسر در استان آذربایجان شرقی سپری شده که این موضوع زنگ هشدار جدی است که در چند سال آینده جامعه‌ای پیر مجرد خواهیم داشت.

علی جعفری‌آذر در ادامه با تاکید بر اینکه آذربایجان شرقی به لحاظ نرخ طلاق نسبت به ازدواج در رده 13 کشوری قرار دارد، می‌افزاید: بر اساس آمارهای ثبت شده نسبت طلاق به ازدواج از 14.5 درصد سال 1390 به 21.6 درصد در سال 1394 رسیده و همچنین نسبت ازدواج در سال 1391 معادل 15.5 درصد، در سال 1392 معادل 17.5 درصد و در سال 1393 برابر با 20 درصد رسیده است.

* کابوسی با طعم جدایی

این مقام مسؤول اضافه می‌کند: در پنج ماهه اول امسال در آذربایجان شرقی نیز 16 هزار و 865 مورد ازدواج‌های ثبت شده، که از این رقم 13 هزار و 581 مورد در مراکز شهری و سه هزار و 284 مورد در مناطق روستایی بوده و همچنین در این مدت سه هزار و 958 فقره طلاق ثبت شده که از این تعداد یک هزار و 498 مورد در مراکز شهری و بقیه در مناطق روستایی ثبت شده است.

با این وجود، در ادامه این گزارش لازم است به نظرات و دیدگاه جوانان بپردازیم، که طبیعتاً مطالبات متفاوتی نسبت به کارشناسان و دست‌اندرکاران این امر دارند.

* هفت خوان ازدواج این روزهای جوانان آذربایجانی

جلالی، جوانان 36 ساله تبریزی در این ارتباط در گفت و گو با فارس ضمن گلایه از روزگار زندگی خویش از مسؤولان درخواست می‌کند، که به وضعیت و معیشت جوانان بیش از اینها اهمیت قایل شوند.

او می‌گوید: اگر مسؤولان و متولیان امر مثل خانواده بنده درآمد آنچنانی نداشته باشند و چند تا فرزند جوانان هم در خانه بدون داشتن کار و مسکنی سربار خانواده باشند، آن وقت می‌فهمند که وضعیت امروز جوانان ایرانی این روزها خوش نیست، تا اینکه تشکیل خانواده بدهد و بعد از چند سال و یا سال اول این پیوند منجر به طلاق شود.

ناصری، یکی دیگر جوانان شهر تبریز هم که به کار کفاشی در پاساژ امام خمینی(ره) مشغول است، در گفت و گو با خبرنگار فارس می‌گوید: با این رکود و وضعیتی که این شغل دارد، و به خصوص مشکلات اقتصادی که امثال بنده دارند، نمی‌گذارد که فکری برای ازدواج داشته باشم.

وی اضافه می‌کند: تهیه مسکن و داشتن حداقل درآمد ماهیانه از جمله نیازهای اولیه برای یک زندگی مشترک است، که با این اوضاع نمی‌شود به آینده امیدوار شد.

* جوانان خسته امروز را دریابیم که فردا دیر است

ابراهیمی، یکی دیگر از شهروندان شهر تبریز نیز که 32 سال سن دارد و نزدیک سه سال است که نامزد کرده در گفت‌وگو با گزارشگر فارس در تبریز می‌گوید: با درآمد که بنده در حدود یک میلیون تومان در هر ماه دریافت می‌کنم، و با تجملات زیادی که این روزها خانواده‌ها درگیر آن هستند، می‌ترسم با آوردن همسرم دچار مشکل شوم.

این جوان تبریزی می‌افزاید: در سال‌های اول برای دریافت وام ازدواج، به یکی از بانک‌ها مراجعه کردیم، ولی به دلیل شرایط سختی که گذاشته‌اند از جمله تهیه ضامن کارمند، تا به حال موفق به دریافت این وام نشده‌ایم.

نگفته نماند، سقف وام ازدواج برای زوجها حدود 100 میلیون ریال و برای خانواده‌های ایثارگران هم معادل 200 میلیون ریال اعلام شده که به گفته حسن سعیدی اصل، رئیس شورای هماهنگی بانک‌های آذربایجان شرقی و مدیر امور شعب بانک ملی در استان در چهار ماه اول سال جاری هفت هزار و 574 زوج در این استان وام ازدواج به مبلغ 435 میلیارد و 360 میلیون ریال، از سوی بانک‌های ملی، ملت، تجارت، صادرات، کشاورزی، سپه، رفاه کارگران، پارسیان، سامان، اقتصاد نوین، مسکن، توسعه تعاون و موسسات مالی مهر ایران، قوامین، انصار و صندوق کارآفرین به متقاضیان پرداخت شده است.

* افزایش سن ازدواج جوانان؛ چه باید کرد؟

در مجموع، با نگاهی تحلیلی از صحبت با جوانان می‌توان دریافت که مشکلات متعدد از جمله نبود اشتغال، درآمد ماهیانه، نبود مسکن، جامعه، نبود انگیزه، ادامه تحصیل و ... از جمله دلایل مهم بالا رفتن سن ازدواج در بین جوانان شده تا اینکه آنان هیچ گونه دلگرمی برای ازدواج نداشته باشند.

در هر حال، بر اساس آخرین آمار منتشر شده در استان آذربایجان شرقی؛ نرخ طلاق نسبت به ازدواج در شهرستان‌های بستان آباد، کلیبر و اسکو بیشتر از سایر شهرستان‌های این استان و در شهرستان‌های چارایماق، جلفا و ورزقان کمتر از دیگر شهرستان‌ها گزارش شده و بیشترین فراوانی (50 درصد)، طلاق هم در میان زوج‌های آذربایجان شرقی مربوط به پنج سال اول زندگی و 16 درصد نیز در سال اول صورت گرفته است.

با این اوصاف از مهم‌ترین نکته‌هایی که در پایان می‌توان به آن اشاره کرد، اینکه این آمارهایی که در خصوص ازدواج و طلاق مطرح است، مطلوب جامعه ایران اسلامی نیست.

در جمع بندی این گزارش فقط به هشت سنت غلط ازدواج از نگاه رهبر انقلاب می‌پردازم که ایشان، مهریه سنگین، جهیزیه سنگین، تجملات زیاد، اسراف، خرید از مکان‌های معروف به گرانی، هتل‌ها و سالن‌های پرخرج، لباس عروس گران قیمت و به

رخ کشیدن ثروت‌ها را از جمله موانع و مشکلات ازدواج سر راه جوانان اعلام می‌کنند.

* گزارش از موسی کاظم‌زاده